

SALMONELLA W HODOWLI TRZODY CHLEWNEJ

Opis choroby

Salmonelloza jest chorobą bakteryjną powodowaną przez szczepy salmonelli. Występuje u ludzi i zwierząt. W obu przypadkach jest chorobą jelitową o różnym nasileniu, czemu zazwyczaj towarzyszy biegunka. U świń większość infekcji salmonellą przebiega bezobjawowo. Salmonelloza wchodzi w zakres problematyki zdrowia publicznego. Wiele szczepów salmonelli klasyfikowanych jest jako odzwierzęce czynniki chorobotwórcze, przenoszone na człowieka ze skażonych produktów pochodzenia zwierzęcego. U ludzi salmonella jest najczęstszą przyczyną zatrucia krwi. Najpowszechniejsze serotypy powodujące choroby ludzi to Salmonella Enteritidis i Salmonella Typhimurium. W wielu krajach wprowadza się środki ochronne, w tym prawne, mające chronić przed chorobą. W 2003 Unia Europejska uchwaliła dyrektywę o chorobach odzwierzęcych WE/2003/2160 w celu ograniczenia salmonellozy u świń.

Koszty choroby

- Leczenie środkami przeciwdrobnoustrojowymi
- Ubój

Wektory

- **Środowisko**
Kojce zwierząt mogą być skażone salmonellą.
- **Materiały**
Dowolny sprzęt może stanowić ryzyko.
- **Zwierzę**
Głównym źródłem zakażenia są same zwierzęta. Prosięta zarażają się salmonellą od zainfekowanych loch. Należy podjąć skuteczne kroki w celu eliminacji różnych szkodników z budynków inwentarskich.
- **Woda pitna i pasza**
Należy wykluczyć surowe dodatki do pasz niosące wysokie ryzyko infekcji salmonellą. Produkcja paszy winna zakładać użycie metody termicznej lub innej skutecznej techniki zwalczania salmonelli.
- **Zabiegi zootechniczne**
Niewłaściwe mycie i dezynfekcja pomieszczeń dla zwierząt.
- **Ludzie**
Pracownicy i odwiedzający powinni być instruowani o konieczności zachowania standardów higieny i bezpieczeństwa.

➔ **GŁÓWNY WEKTOR:** zakażone świnie

Zapobieganie

Zapobieganie oznacza kontrolę dróg, którymi salmonella może dostać się do hodowli. Skuteczne zapobieganie obejmuje ograniczenie ryzyka zachorowania lub rozprzestrzeniania się choroby, co wymaga wdrożenia specjalnych procedur.

- **Zwierzęta:** stanowią czynnik ryzyka dla stada ze względu na możliwość przenoszenia salmonelli. W warunkach idealnych zwierzęta należy nabywać ze źródeł wolnych od salmonelli, a producenci powinni mieć pełną wiedzę o hodowli źródłowej.

- **Wjeżdżające pojazdy** pojazdy mające kontakt z innymi hodowlami należy zatrzymywać poza obszarem gospodarstwa, gdy tylko jest to możliwe.
- **Wyposażenie:** utrzymywać w czystości i dezynfekować w celu ograniczenia ryzyka rozprzestrzenienia się salmonelli.
- **Dzikie ptactwo** : i owady to nosiciele salmonelli i potencjalne źródło infekcji. Wszelkie działania ograniczające ich liczbę, np. likwidacja schronień i dostępu do pokarmu, pozwala obniżyć liczbę bakterii przenoszonych na teren hodowli.
- **Koty i psy** pomagają kontrolować populację myszy i szczurów, ale same stanowią potencjalne źródło infekcji. Należy unikać bezpośredniego kontaktu psów i kotów z trzodą oraz wyspami paszy i zboża i magazynami żywności, aby zapobiec zanieczyszczeniom odchodami i moczem.
- **Sposoby hodowli:** Istnieje ryzyko przenoszenia salmonelli przez pracowników do hodowli i wewnątrz niej. Aby uniknąć rozprzestrzenienia się salmonelli wewnątrz hodowli, pracownicy muszą znać sposoby przenoszenia salmonelli, aby podejmować odpowiednie środki zapobiegawcze.
- **Zasada:** wchodzenia wszystkich zwierząt do produkcji i wychodzenia: pomagają ograniczyć ryzyko przenoszenia choroby między zwierzętami i obniża poziom skażenia rezydualnego.
- **Kojce szpitalne lub**, dla chorych zwierząt, wraz z kojcami „powolnego przepływu” stanowią potencjalnie największe ryzyko infekcji w całym gospodarstwie. Zwierzęta chore i zdrowiejące przenoszą i wydalają najwięcej bakterii i mogą zarazić zdrowe sztuki. Z tego powodu higiena kój chorych zwierząt jest kluczowa.
- **Techniki oczyszczania:** Czyszczenie kój przed dezynfekcją musi być dokładne, aby skutecznie kontrolować salmonellę.
- **Środki dezynfekujące:** Należy stosować środki dezynfekujące o udowodnionej skuteczności w walce z salmonellą.
- **Karmidła i poidła** Salmonella może rozprzestrzeniać się w paszy i wodzie. Z tego względu karmidła i poidła należy uwzględnić w programie czyszczenia. Rezydualne zanieczyszczenie karmideł stanowi poważne źródło infekcji dla zwierząt przychodzących. Karmidła należy opróżnić, umyć, odsączyć i wysuszyć. Czynnikiem ryzyka są również poidła, które wymagają regularnego spłukiwania i dezynfekcji.
- **Dodatki do paszy/wody:** rozwój salmonelli skutecznie hamują kwasy organiczne, takie jak kwas mrówkowy, octowy, propionowy i mlekowy. Ich działanie polega na obniżaniu pH w jelitach, a tym samym tworzeniu nieprzyjawnego środowiska dla bakterii. Wykorzystanie kwasów organicznych w paszy i wodzie może przynieść korzyści w produkcji dzięki lepszej kondycji jelit zwierząt.

Czynności kontrolne

Skuteczna kontrola salmonelli w hodowli opiera się na zapobieganiu wprowadzeniu infekcji i jej rozprzestrzenianiu.

Zalecane procedury

Każdy wektor zakażenia wymaga wdrożenia protokołu higieny. Zalecamy zapoznanie się z następującymi Protokołami Celowymi:

HIGIENA
POMIESZCZEŃ

HIGIENA
OSOBISTA

TRANSPORT

HIGIENA
WODY

ZAKWASZANIE